RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2022/1753

z dne 4. maja 2022

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) za proračunsko leto 2020

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za varnost hrane za proračunsko leto 2020,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0115/2022),

A. ker izkaz prihodkov in odhodkov ([1]) Evropske agencije za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: agencija) kaže, da je končni proračun agencije v proračunskem letu 2020 znašal 103 023 255,80 EUR, kar je 27,60 % več kot v letu 2019, zlasti zaradi povečanja odhodkov iz poslovanja agencije; ker proračun agencije v glavnem izvira iz proračuna Unije;

B. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2020 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Proračunsko upravljanje in finančno poslovodenje

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2020 stopnja izvrševanja proračuna znašala 100 %, kar je nekoliko več (0,01 %) kot leta 2019; ugotavlja tudi, da je stopnja izvrševanja plačil znašala 88,41 %, kar je 3,04 % manj kot leta 2019;

Uspešnost

2. pozdravlja prispevek agencije k varnosti prehranske in krmne verige v Uniji, pa tudi, da si zelo prizadeva za to, da bi upraviteljem tveganja v zvezi s prehransko verigo svetovala celovito, neodvisno in na podlagi najnovejših znanstvenih dognanj, javnost na jasen način seznanjala z dosežki in informacijami, na katerih temeljijo, ter sodelovala z zainteresiranimi stranmi in institucionalnimi partnerji, da bi bil sistem za varnost hrane usklajen in da bi mu ljudje zaupali;

3. poudarja, da je agencija leta 2020 v obliki znanstvenih rezultatov, tehničnih poročil in podpornih publikacij odgovorila na 697 vprašanj; pozdravlja pravočasno podporo agencije oblikovalcem politik z zagotavljanjem znanstvenih rezultatov, med drugim zunanjih znanstvenih poročil in poročil o dogodkih, na podlagi mandata, ki ji ga je podelil Parlament, zlasti na področjih zdravja in dobrobiti živali, zdravja čebel, dobrobiti kuncev, prevoza živali in odpornosti na protimikrobna zdravila;

4. poudarja pomen odgovornega, etičnega in posodobljenega pristopa, ki temelji na znanosti, za izboljšanje dobrobiti živali; v zvezi s tem pozdravlja delo agencije pri pripravi strategije „od vil do vilic“;

([1]) UL C 114, 31.3.2021, str. 69.

5. opozarja, da je Parlament leta 2020 dvakrat nasprotoval podaljšanju obdobja odobritve aktivnih snovi, ki se uporabljajo v pesticidih in ki izpolnjujejo merila za izključitev, zato se ne bi smele dovoliti za uporabo v Uniji ([2]); poziva agencijo, naj hitreje oceni vse osnutke poročil o pregledu aktivnih snovi in stori vse, kar je v njeni moči, da bi pospešila ponovno oceno, ki jo izvajajo države članice poročevalke, da bi se izognila novemu podaljšanju uporabe nevarnih pesticidov; poudarja, da so zaostanki pri ponovnem ocenjevanju biocidov še posebej zaskrbljujoči in da si je treba bolj prizadevati za rešitev;

6. z zadovoljstvom ugotavlja, da se agencija usmerja k najsodobnejšim tehnologijam ter vključuje nove alternativne metodologije in umetno inteligenco, da bi dopolnila metode testiranja na živalih; priznava, da je skupaj z Evropsko agencijo za kemikalije, Evropskim centrom za preprečevanje in obladovanje bolezni ter petimi drugimi agencijami opravila stresne teste svojih sistemov informacijske in komunikacijske tehnologije, preden je uvedla vsesplošno delo na daljavo, kar je dalo dodatna zagotovila o delovanju teh sistemov; spodbuja agencijo, naj si še bolj prizadeva za dobrobit živali in spodbuja uporabo testnih metod, ki ne vključujejo živali, tudi v sodelovanju z drugimi institucijami;

7. pozdravlja dokončanje zbirnega poročila Unije o odpornosti zoonotskih in indikatorskih bakterij na protimikrobna zdravila pri ljudeh, živalih in živilih, pri katerem je agencija sodelovala z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni; v zvezi s tem poudarja problem vse večje odpornosti teh bakterij na pogosto rabljene antibiotike;

8. ugotavlja, da agencija pri svojem celovitem pristopu k upravljanju, ki temelji na uspešnosti, uporablja ključne kazalnike uspešnosti za merjenje dodane vrednosti svojih dejavnosti, zlasti v zvezi z izmenjavo znanstvenih informacij; ugotavlja tudi, da agencija uporablja druge ključne kazalnike uspešnosti, da bi izboljšala upravljanje proračuna; ugotavlja, da je bilo v letu 2020 šest kazalnikov izbrisanih, dva pa sta bila dodana;

9. ugotavlja, da je agencija zavezana opravljanju svoje osnovne dejavnosti, leta 2020 pa je začela priprave na izvajanje Uredbe (EU) 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), da bi razvila nove procese, pregledala strukturo zaposlenih ter izkoristila svoje zmogljivosti za upravljanje tehnologije in informacij; ugotavlja tudi, da je agenciji v letu 2020 uspelo omejiti vpliv pandemije na njeno uspešnost, saj se njena produktivnost ni bistveno zmanjšala, ker je bila agencija dovolj zgodaj tehnološko pripravljena na prehod s fizičnega na digitalno delovno okolje; ugotavlja tudi, da je agencija v letu 2020 še vedno razvijala svojo strategijo 2027; poziva organ, naj organu za podelitev razrešnice poroča o novostih v zvezi s tem;

([2]) Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2020 o Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2020/1511 z dne 16. oktobra 2020 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 540/2011 glede podaljšanja obdobij odobritve aktivnih snovi amidosulfuron, bifenoks, klorotoluron, klofentezin, klomazon, cipermetrin, daminozid, deltametrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoksaprop-P, fenpropidin, fludioksonil, flufenacet, fostiazat, indoksakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, parafinska olja, pikloram, prosulfokarb, žveplo, triflusulfuron in tritosulfuron (UL C 425, 20.10.2021, str. 87) in Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. junija 2021 o Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2021/745 z dne 6. maja 2021 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 540/2011 glede podaljšanja obdobij odobritve aktivnih snovi aluminijev amonijev sulfat, aluminijev silikat, beflubutamid, bentiavalikarb, bifenazat, boskalid, kalcijev karbonat, kaptan, ogljikov dioksid, cimoksanil, dimetomorf, etefon, ekstrakt čajevca, famoksadon, ostanki destilacije maščob, maščobne kisline C7 do C20, flumioksazin, fluoksastrobin, flurokloridon, folpet, formetanat, giberelinska kislina, giberelini, heptamaloksiloglukan, hidrolizirane beljakovine, železov sulfat, metazaklor, metribuzin, milbemektin, Paecilomyces lilacinus sev 251, fenmedifam, fosmet, pirimifos-metil, rastlinska olja / olje navadne ogrščice, kalijev vodikov karbonat, propamokarb, protiokonazol, kremenov pesek, ribje olje, repelenti po vonju živalskega ali rastlinskega izvora / ovčja maščoba, S-metolaklor, nerazvejena veriga feromonov iz reda Lepidoptera, tebukonazol in sečnina (UL C 67, 8.2.2022, str. 75).

([3]) Uredba (EU) 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L 231, 6.9.2019, str. 1).

10. pozdravlja prizadevanja agencije, da bi okrepila sodelovanje z drugimi agencijami Unije, zlasti kar zadeva izmenjavo znanja in najboljših praks ter morebitne sinergije pri vzpostavitvi mrež na področjih, kot so načrtovanje javnih naročil, informacijska in komunikacijska tehnologija, umetna inteligenca, zunanja komunikacija in upravljanje človeških virov; ugotavlja, da je agencija začela izvajati takšne dejavnosti skupaj z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni, Evropsko agencijo za kemikalije, Evropsko agencijo za zdravila in Evropsko agencijo za okolje;

11. v zvezi z nadaljnjimi ukrepi na podlagi ugotovitev iz razrešnice za leto 2019 ugotavlja, da se agencija odločno strinja s ciljem, da se agencije Unije digitalizirajo; ugotavlja, da namerava agencija v skladu s svojo strategijo 2027 še naprej vlagati v digitalizacijo svojih procesov in posodobitev obstoječe strukture IT, da bi kar se da povečala sodelovanje in izmenjavo znanja znotraj in zunaj agencije ter zagotovila širši, učinkovitejši in hitrejši dostop do znanstvenih podatkov; ugotavlja tudi, da agencija prispeva k digitalni strategiji Komisije, saj je vključena v pobudo za sodelovanje agencij za zdravstveno politiko in Komisije, ki jo vodi Generalni direktorat za zdravje in varnost hrane in katere cilje je povečati učinkovitost na podlagi sinergij in sodelovanja pri zagotavljanju skupnih digitalnih rešitev;

Kadrovska politika

12. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2020 uresničen 97,46-odstotno, saj je agencija zaposlovala pet uradnikov in 340 začasnih uslužbencev, pri čemer je bilo v proračunu Unije odobrenih 354 delovnih mest (leta 2019 je bilo odobrenih 320 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je agencija v letu 2020 zaposlovala 122 pogodbenih uslužbencev in 14 napotenih nacionalnih strokovnjakov;

13. poziva Komisijo, naj agenciji v ustrezno utemeljenih primerih dovoli, da za omejeno obdobje in brez prekoračitve dogovorjenega letnega proračuna zaposli pogodbene uslužbence, ki sicer niso predvideni v kadrovskem načrtu; meni, da bi agencija s takšno prožnostjo hitreje zmanjšala nakopičeni zaostanek in zaključila dosjeje, s katerimi zamuja zaradi pomanjkanja človeških virov; vztraja, da morajo ti pogodbeni uslužbenci seveda spoštovati pravila o neodvisnosti agencije;

14. meni, da je naloga agencije, da dejavno išče strokovnjake na visoki ravni in jih prepriča, da sodelujejo pri njenem delu, tako da prizna pomen in zanesljivost njihovih medsebojno strokovno pregledanih raziskav pri izvajanju svojih znanstvenih analiz v skladu s členom 8(5) Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]);

15. je seznanjen z zastopanostjo spolov v višjem vodstvu agencije, v katerem so trije od petih članov (60 %) ženske; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da zastopanost spolov v upravnem odboru agencije ni uravnotežena, saj je 12 od 15 članov (80 %) moških; je seznanjen z zastopanostjo spolov med vsemi zaposlenimi v agenciji, v kateri je 285 od 467 uslužbencev (61,03 %) žensk; poziva Komisijo in države članice, naj pri imenovanju članov upravnega odbora agencije upoštevajo pomen zagotavljanja uravnotežene zastopanosti spolov;

16. ugotavlja, da je agencija kljub pandemiji covida-19 nadaljevala svoje dejavnosti in uspela uresničiti svoj delovni program; vendar ugotavlja, da se je proračun agencije spremenil, saj so se sredstva za prevzem obveznosti in sredstva za plačila zmanjšala za 5 milijonov EUR zaradi vpliva pandemije covida-19 na službena potovanja, usposabljanje, oskrbo z energijo, vzdrževanje in odpoved sestankov s fizično prisotnostjo; ugotavlja, da so se prihodki agencije ustrezno zmanjšali zaradi epidemioloških razmer;

([4]) Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS (UL L 309, 24.11.2009, str. 1).

17. ugotavlja, da agencija pozdravlja priporočilo organa za podelitev razrešnice in se v celoti zaveda, da mora v svoji organizaciji izboljšati geografsko ravnovesje, zlasti z vključevanjem državljanov iz držav članic, ki so pristopile k Uniji leta 2004; ugotavlja, da si agencija trenutno prizadeva povečati svojo privlačnost in izboljšati nacionalno uravnoteženost z vrsto ciljno usmerjenih pobud; ugotavlja, da se agencija osredotoča zlasti na izboljšanje svoje prepoznavnosti s pomočjo oddelka za komuniciranje in sodelovanje, mreže agencij EU ter drugih mednarodnih agencij in partnerskih organizacij; ugotavlja, da si agencija prizadeva tudi za ciljno usmerjeno objavo prostih delovnih mest v nezadostno zastopanih državah, da bi pritegnila večje število kandidatov, in sicer z uporabo socialnega omrežja LinkedIn, zaposlitvenih oglasnih tabel in podporo nacionalnih kontaktnih točk; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o novostih v zvezi s tem;

Javno naročanje

18. je seznanjen, da je agencija sodelovala v mreži uradnikov za javna naročila (NAPO) in znatno prispevala k izvajanju delovnega programa za leto 2020, pri čemer je v tem istem letu objavila in podpisala sedem medagencijskih razpisov za javna naročila, kar je po ocenah pomenilo prihranek v višini 2,1 milijona EUR za proračun Unije; ugotavlja, da je agencija vodila sedem od devetih medagencijskih postopkov, s katerimi je bilo po ocenah skupno prihranjeno 2,4 milijona EUR; pozdravlja, da agencija stalno sodeluje z drugimi agencijami Unije, kot so Evropska agencija za kemikalije, Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni, Evropska agencija za zdravila in Evropska agencija za okolje, da se opredelijo možnosti za skupna javna naročila o skupnih znanstvenih temah; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o novostih v zvezi s tem;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

19. se zaveda, da je agencija uvedla ukrepe in da si še naprej prizadeva za preglednost, preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter zaščito prijaviteljev nepravilnosti; obžaluje, da agencija ne objavlja življenjepisov svojih uslužbencev na spletu; jo poziva, naj ukrepa v zvezi s tem;

20. spodbuja večjo preglednost za deležnike, zlasti iz skupnosti nevladnih organizacij; podpira strateški cilj agencije, da bo še naprej spodbujala partnerstva z drugimi agencijami, pa tudi z mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami, si prizadevala za ekosistem Unije „eno zdravje“, hkrati pa sodelovala z deležniki in javnostjo prek ustreznih platform in forumov, kar bi moralo privesti do nadaljnjih ekonomij obsega;

21. se zaveda prizadevanj agencije, da bi pomirila dvome glede nasprotja interesov svojih zaposlenih; ugotavlja, da je mogoče standarde v zvezi z nasprotjem interesov še okrepiti;

22. je seznanjen, da je agencija v letu 2020 odkrila in obravnavala 31 nasprotij interesov na ravni letnih izjav o interesih, ki se nanašajo na zunanje strokovnjake; je seznanjen, da se je agencija odločila, da enega strokovnjaka izključi iz članstva v znanstveni skupini agencije; poziva agencijo, naj si še naprej prizadeva za odkrivanje in obvladovanje dejanskih in morebitnih nasprotij interesov ter obvešča organ za podelitev razrešnice;

23. v zvezi z nadaljnjimi ukrepi na podlagi ugotovitev iz razrešnice za leto 2019 v zvezi s primerom evropske varuhinje človekovih pravic ugotavlja, da namerava agencija razviti notranje postopke za preprečevanje dostopa do zaupnih informacij, kadar je obveščena, da se uslužbenec po prenehanju funkcije seli na delovno mesto izven agencije; poziva agencijo, naj poroča o novostih v zvezi s tem;

Odziv na pandemijo covida-19 in neprekinjeno poslovanje

24. ugotavlja, da je agencija kljub pandemiji covida-19 nadaljevala svoje dejavnosti in uspela uresničiti svoj delovni program; vendar ugotavlja, da se je proračun agencije spremenil, saj so se sredstva za prevzem obveznosti in sredstva za plačila zmanjšala za 5 milijonov EUR zaradi vpliva pandemije covida-19 na službena potovanja, usposabljanje, oskrbo z energijo, vzdrževanje in odpoved sestankov s fizično prisotnostjo; ugotavlja, da so se prihodki agencije ustrezno zmanjšali zaradi epidemioloških razmer;

25. je seznanjen z izjavo agencije, da je njena struktura upravljanja in delovnega programa kljub omejitvam in omejitvi gibanja zaradi pandemije covida-19 ostala v celoti operativna ter da je agencija nadaljevala svoje dejavnosti in uspela uresničiti svoj delovni program; je seznanjen s spremembami proračuna agencije, ki so posledica zmanjšanja obveznosti in plačil ter ustreznega zmanjšanja prihodkov po podrobni oceni učinka SARS-COV-2, ki jo je agencija izvedla v sodelovanju z generalnim direktoratom za zdravje in varnost hrane;

Notranje kontrole

26. ugotavlja, da je agencija izvedla oceno svojih sistemov notranje kontrole za leto poročanja in ugotovila, da so na splošno prisotni vsi sestavni deli in načela notranje kontrole ter da delujejo, kot je bilo predvideno; pozdravlja, da je agencija kljub temu opredelila številne ukrepe, ki bodo sprejeti za nadaljnjo krepitev upravljanja občutljivih informacij, arhitekture procesov agencije, metodologije upravljanja procesov ter obvladovanja tveganja in notranjega nadzora;

27. ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo opravila revizijo ocene in sprejemanja znanstvenih rezultatov na področju živilskih sestavin in embalaže ter oktobra 2020 agenciji izdala končno poročilo; ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo ugotovila, da čeprav je postopek ocenjevanja in sprejemanja znanstvenih rezultatov na področju živilskih sestavin in embalaže na splošno ustrezno zasnovan, delujoč in učinkovit, je na podlagi revizije opozorila na pomanjkljivost pri učinkovitem in pravočasnem izvajanju ponovnega ocenjevanja aditivov za živila in encimov;

28. ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo oktobra 2020 začela notranjo revizijo postopkov agencije za javna naročila in dodeljevanje nepovratnih sredstev; ugotavlja, da je bila revizija, ki zajema postopke javnih naročil in dodeljevanja nepovratnih sredstev, zaključenih v letih 2019 in 2020, objavljena v prvi polovici leta 2021;

Druge pripombe

29. je seznanjen s prizadevanji agencije za stroškovno učinkovito in okolju prijazno delovno okolje; je seznanjen, da je agencija sprejela strukturne in objektne rešitve za zmanjšanje porabe energije in vode ter emisij CO_2;

30. je seznanjen, da si agencija prizadeva uporabljati družbene medije kot glavno orodje za razširjanje informacij, da bi dosegla deležnike in državljane; ugotavlja, da je agencija s svojim delovanjem v družbenih medijih dosegla dobre rezultate, saj se je število sledilcev na njenih računih družbenih medijev v enem letu povečalo za skoraj 30 % v primerjavi z letom 2019; ugotavlja, da je agencija v letu 2020 še naprej izvajala svoj načrt za družboslovne vede, da bi bolje razumela, kako državljani dojemajo tveganje in katere informacije potrebujejo, kar ji omogoča bolj ciljno usmerjeno in učinkovito obveščanje o tveganju; ugotavlja tudi, da je agencija še naprej vlagala v svoje spletno mesto in digitalne publikacije, pri čemer je v letu 2020 dosegla posebne izboljšave, ki so vključevale migracijo spletnega mesta agencije v Amazonove spletne storitve v oblaku in nadgradnjo sistema za upravljanje vsebin Drupal 8; poziva agencijo, naj poroča o novostih v zvezi s svojo komunikacijsko strategijo in digitalnim prehodom;

31. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 4. maja 2022 ([5]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([5]) Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0196.